

**Opis istotnych zagadnień dla Komisji Egzaminacyjnej do części pisemnej egzaminu
z zakresu prawa karnego**

(egzamin prokuratorski 2026 r.)

1. Przedmiot zadania

Pisemne zadanie egzaminacyjne oparte zostało na sprawie sygn. II K 123/2024 Sądu Rejonowego w K., przy czym w toku przygotowania przez zespół egzaminacyjny do opracowania zadań praktycznych na część pisemną oraz kazusów na część ustną egzaminu prokuratorskiego w 2026 r. (zwany dalej: Zespołem), doszło do modyfikacji kierunkowej materiału aktowego w celu doprecyzowania okoliczności, mających znaczenie dla jednoznaczności projektowanego rozwiązania.

Zdarzenie faktyczne będące przedmiotem postępowania miało miejsce w dniu 31 lipca 2024 r. w C. Artur W. po powrocie z wakacji spotkał się z kolegami, z którymi spożywał alkohol. Jednym z uczestników spotkania był Rafał W., który w pewnym momencie wykorzystał nieuwagę Artura W. i zabrał w celu przywłaszczenia należącą do niego kartę bankomatową, wydaną przez Bank PKO BP S.A. o numerze 12345. Następnie za pomocą tej karty w dniach 31 lipca 2024 r. i 01 sierpnia 2024 r. dokonał 11-krotnie płatności zbliżeniowej w sklepie „HURTPOL” w C. Nadto w dniu 01 sierpnia 2024 r. podczas kolejnej próby dokonania płatności, transakcja została odrzucona z powodu zablokowania karty przez właściciela. W tym samym dniu Rafał W. zwrócił kartę bankomatową Artura W. jego siostrze Katarzynie M.

Dochodzenie w przedmiotowej sprawie prowadził Komisariat Policji w K. pod nadzorem Prokuratury Rejonowej w K. W sprawie przesłuchano w charakterze świadków pokrzywdzonego Artura W. i jego siostrę Katarzynę M., zabezpieczono monitoring ze sklepu „HURTPOL” oraz wydruki transakcji. Rafałowi W. przedstawiono łącznie 13 zarzutów popełnienia przestępstw z art. 278 § 1a k.k. w zw. z art. 278 § 3 k.k., art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. oraz z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. W trakcie przesłuchania w charakterze podejrzanego Rafał W. przyznał się do stawianych mu zarzutów i złożył krótkie wyjaśnienia, w których wskazał, że zabrał kartę należącą do pokrzywdzonego i dokonał za jej pomocą płatności w sklepie „HURTPOL” w C. Nadto, po uzgodnieniu z prokuratorem, złożył oświadczenie w trybie art. 335 § 1 k.p.k., wskazując, że wnosi

o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, skazanie go za zarzucone mu przestępstwa oraz wymierzenie mu, przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., kary 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cel społeczny wskazany przez sąd w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym oraz nałożenie obowiązku naprawienia szkody w kwocie 403,16 zł na rzecz pokrzywdzonego Artura W.

Sąd Rejonowy w K., rozpoznając wniosek, przychylił się do wniosku prokuratora i wyrokiem z dnia 09 grudnia 2024 r. uznał Rafała W. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1a k.k. w zw. z art. 278 § 3 k.k. i wymierzył mu karę ograniczenia wolności w wymiarze 2 miesięcy, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym. Nadto uznał go za winnego popełnienia 11 przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. oraz jednego przestępstwa z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k., uznając, że popełnił je w ramach czynu ciągłego z art. 12 § 1 k.k. i stosując art. 37a § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym. Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 3 k.k. orzekł karę łączną ograniczenia wolności w wymiarze 6 miesięcy, zobowiązując go do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody na rzecz Artura W. oraz obciążył oskarżonego kosztami postępowania.

Prokurator i oskarżony zostali prawidłowo powiadomieni o terminie posiedzenia w przedmiocie rozpoznania wniosku, na które się nie stawili. Sąd modyfikując wniosek w sposób przyjęty w wyroku, nie uzyskał zatem stanowiska stron w tym zakresie.

Wniosek prokuratora o pisemne uzasadnienie, dotyczący całości wyroku, wpłynął do sądu w dniu 16 grudnia 2024 r. Sąd przesłał akta wraz z uzasadnieniem wyroku w dniu 09 stycznia 2025 r.

2. Modyfikacja

Materiał aktowy uzupełniono o następujące dokumenty:

- zmodyfikowane zestawienia operacji bankowych na rachunku pokrzywdzonego Artura W. o nr 17 1020 2762 0000 1234 5678 9000 za okres 01.08.2024-02.08.2024 oraz 31.07.2024-03.08.2024 r., które wprowadzono w miejsce autentycznych zestawień;

- protokół oględzin zapisu monitoringu z dnia 10 września 2024 r.;

- notatkę urzędową z dnia 10 września 2024 r.;

- postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych wraz z zarządzeniem o rejestracji dowodów rzeczowych.

W związku ze zmianą numeracji kart w aktach sporządzono nowy przegląd akt oraz zmodyfikowano numery kart powołanych we wniosku prokuratora oraz w uzasadnieniu wyroku.

3. Uwarunkowania apelacji prokuratora

W sprawie spełniono warunki formalne do wniesienia apelacji przez prokuratora na niekorzyść oskarżonego, skierowanej co do całości orzeczenia.

Zdaniem Zespołu wyrok skazujący wydany na posiedzeniu w trybie art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 § 2 k.p.k. jest w tej sprawie nieprawidłowy. Błąd jest wynikiem dokonanej, niedopuszczalnej modyfikacji wniosku prokuratora skierowanego w trybie art. 335 § 1 k.p.k., bez uprzedniego uzyskania stanowiska prokuratora i oskarżonego, w przedmiocie dokonanej przez sąd zmiany. W ocenie Zespołu Sąd nie zgadzając się z treścią wniosku powinien:

- a. wezwać na posiedzenie prokuratora i oskarżonego celem odebrania od nich stanowiska i ewentualnej modyfikacji przez prokuratora wniosku oraz wyrażenia zgody przez oskarżonego na zmienioną, zgodnie ze stanowiskiem sądu, treść wniosku (art. 343 § 3 k.p.k.)
- b. ewentualnie zwrócić prokuratorowi wniosek uznając, iż nie zachodzą podstawy do jego uwzględnienia (art. 343 § 7 k.p.k.).

Sąd, do którego oskarżyciel publiczny skierował wniosek w trybie art. 335 § 1 k.p.k., z uwagi na treść art. 343 § 7 k.p.k., zobowiązany był tak do formalnej, jak i merytorycznej kontroli tego pisma procesowego. W ramach tej kontroli konieczne jest sprawdzenie, czy przedłożone przez prokuratora propozycje pozostają w zgodzie z uprzednimi ustaleniami stron, a także czy nie pozostają w sprzeczności z obowiązującymi przepisami prawa materialnego i procesowego. Niezgodność wniosku z treścią tych norm, a przez to jego wadliwość, skutkuje niemożliwością jego uwzględnienia, co rodzi konieczność postąpienia po myśli art. 343 § 7 k.p.k., chyba że w toku posiedzenia, za zgodą oskarżonego (art. 343 § 3 k.p.k.) zostanie dokonana stosowna modyfikacja wniosku, konwalidująca nieprawidłowości, która będzie czyniła zadość kryteriom z art. 335 § 1 k.p.k. (zbliżone stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 marca 2024 r. sygn. III KK 590/23).

W ocenie Zespołu wniosek prokuratora w trybie art. 335 § 1 k.p.k. został błędnie sformułowany. Zastosowano art. 91 § 1 k.k. do wszystkich 13 czynów wskazanych we wniosku, podczas gdy jego ewentualne zastosowanie mogłoby mieć miejsce wyłącznie do czynów z pkt 2-13 (użycie uprzednio skradzionej karty płatniczej – art. 279 § 1 k.k. i inne). W ciąg przestępstw nie mógł zostać natomiast włączony czyn z pkt 1 (kradzież karty – art. 278 § 1a k.k. i inne).

W ocenie Zespołu zachowania oskarżonego w istocie stanowiły jeden czyn, który winien być kwalifikowany z art. 278 § 1a k.k. w zb. z art. 279 § 1 k.k. i w zb. z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. art. 11 § 2 k.k. i art. 12 § 1 k.k.

W realiach niniejszej sprawy zasadne jest jednak również (jak uczynił to prokurator i sąd I instancji) uznanie, iż mamy do czynienia z wypadkiem mniejszej wagi, co wymaga przyjęcia dodatkowo odpowiednio art. 278 § 3 k.k. oraz art. 283 k.k. Jako dopuszczalne ocenić także należy przyjęcie innej niż z art. 279 § 1 k.k. kwalifikacji prawnej czynów pierwotnie ujętych w punktach 2-13 wniosku prokuratora – w przypadku powołania przekonującej argumentacji.

Sąd Rejonowy dostrzegając wadliwość skierowanego wniosku, dokonał jego modyfikacji, jednakże uczynił to z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego tj. art. 343 § 3 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. mającym wpływ na treść orzeczenia.

Należy zauważyć, że w konsekwencji doszło do wydania orzeczenia wbrew uzgodnieniom, poprzez wymierzenie zamiast jednej kary ograniczenia wolności dwóch kar jednostkowych tego samego rodzaju, działając wbrew interesom oskarżonego.

4. Wnioski końcowe

Zespół stoi na stanowisku, że w ramach przygotowanego zadania należy:

- a. zaskarżyć wyrok w całości, na niekorzyść oskarżonego,
- b. zarzucić mającą wpływ na treść wyroku obrazę przepisów postępowania, tj. art. 343 § 3 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. polegającą na modyfikacji wniosku o wydanie wyroku skazującego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. bez uzyskania zgody prokuratora na zaproponowaną przez sąd zmianę oraz bez akceptacji przez oskarżonego zmiany wniosku,
- c. ewentualnie zarzucić mającą wpływ na treść wyroku obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegającą na niezwróceniu przez sąd wniosku prokuratorowi ze względu na uznanie braku podstaw do jego uwzględnienia w zaproponowanym kształcie,
- d. zarzucić dodatkowo obrazę przepisu prawa materialnego tj. art. 12 § 1 k.k. poprzez jego niezastosowanie w kwalifikacji prawnej i uznanie w konsekwencji wielości czynów zabronionych, podczas gdy prawidłowa ocena prowadzi do wniosku, iż wszystkie zachowania oskarżonego stanowiły w istocie jeden ciągły czyn zabroniony,
- e. zawrzeć w apelacji wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku przez sąd II instancji (po uzyskaniu w trybie art. 343 § 3 k.p.k. stanowiska stron, co do modyfikacji wniosku),
- f. ewentualnie Zespół dopuszcza wniosek o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy celem ponownego rozpoznania przez sąd I instancji, przy przyjęciu i uzasadnieniu poglądu, iż wydanie wyroku reformatoryjnego przez sąd II instancji nie jest możliwe.

Zespół stoi na stanowisku o niedopuszczalności przyjęcia art. 91 § 1 k.k. w kształcie zaproponowanym przez prokuratora we wniosku w trybie art. 335 § 1 k.p.k. Jako prawidłowe ocenia przyjęcie kwalifikacji z zastosowaniem art. 12 § 1 k.k. dla opisanego całokształtu zachowania oskarżonego.